

Scouting honderd jaar – maar bij lange na niet versleten

Binnenland: pagina 3

Thijssens foto's zijn puntenslijpers voor de ogen

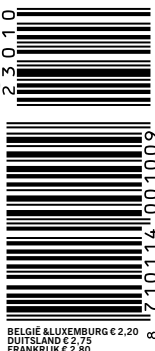
Kunst: pagina 8

Seksindustrie in Ivoorkust mist elk moreel kompas

Economie: pagina 13

Binnenland 2, 3
Buitenland 4, 5
Familieberichten 6, 10
Opinie 7
Kunst 8
Sport 9
Economie 11-13
Beurs 14
Radio en televisie 15
Achterpagina 16

Vaccins Mexicaanse griep worden als afval verbrand

ROTTERDAM, 27 JULI. De eerste miljoenen overtollige vaccins tegen de Mexicaanse griep zijn deze maand vernietigd in afvalverbrandingsoven Zavin in Dordrecht. De rest van de 20 miljoen te veel bestelde vaccins volgt de komende maanden. **Pagina 3**

Eyeworks raakt in de rode cijfers

ROTTERDAM, 27 JULI. De Nederlandse film- en televisieproducent Eyeworks heeft vorig jaar voor het eerst in zijn bestaan verlies geleden. Het bedrijf van Reinout Oerlemans verloor in 2009 6,9 miljoen euro. **Pagina 11**

Vergunning Love Parade kwam laat

ROTTERDAM, 27 JULI. De burgemeester van Duisburg heeft pas op zaterdagochtend om negen uur toestemming gegeven voor de Love Parade. Dat was kort voor het begin van het evenement, waarbij volgens de laatste cijfers 20 mensen omkwamen. **Pagina 5 en 8**

KPN verwacht stijging van omzet

ROTTERDAM, 27 JULI. Na een lange periode van krimp verwacht telecombedrijf KPN het komende half jaar weer een omzetsijging. De groei zit vooral in de buitenlandse mobiele activiteiten; de Nederlandse zakelijke tak heeft het nog moeilijk. **Pagina 11**

CDA Brabant wil een Brabander

EINDHOVEN, 27 JULI. De CDA-afdelingen van de vijf grote Noord-Brabantse steden willen een Brabander als nieuwe landelijke partijvoorzitter. **Pagina 2**

Akkoord over regels voor banken

AMSTERDAM, 27 JULI. Het zogenoemde Basel-comité van bankentoezichthouders heeft gisteravond laat overeenstemming bereikt over strengere kapitaals- en liquiditeitseisen voor banken. De nieuwe regels kunnen in november van kracht worden. **Pagina 13**

Vredesmacht voor Somalië uitgebreid

KAMPALA, 27 JULI. De Afrikaanse vredesmissie in de Somalische hoofdstad Mogadishu krijgt ruimere regels voor de strijd tegen radicaal-islamitische opstandelingen. De missie wordt met tweeduizend man uitgebreid. **Pagina 4**

Duch in beroep

PNOM PENH, 27 JULI. Kameraad Duch, hoofd van een marteelgevangenis van de Rode Khmer, gaat in beroep tegen zijn veroordeling door het Cambodja-Tribunaal. **Pagina 4**

Regen

Vanavond vanuit het westen regen, lokaal grote hoeveelheden en mogelijk ook onweer. Morgen af en toe zon en een enkele regen- of onweersbui. Matige noordwestenwind en maxima rond 20 graden. Vooruitzichten voor donderdag tot en met zondag: aanhoudend wisselvallig en aan de koel kant. **Weeroverzicht: pagina 15**

NIEUWE BP TOPMAN

Olie Britse topman Hayward maakt plaats voor Amerikaanse opvolger Dudley

BP lijdt door olielek 13 mld verlies

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM, 27 JULI. De Britse oliemaatschappij BP is zwaar getroffen door de olieramp in de Golf van Mexico. Het concern presenteerde vandaag een verlies van ruim 13 miljard euro (17 miljard dollar) over het afgelopen kwartaal. De kosten van de ramp worden geraamd op bijna 25 miljard euro.

Het is het eerste kwartaalverlies van BP in bijna twintig jaar. In dezelfde periode vorig jaar boekte het bedrijf nog een winst van 3,4 miljard euro. In 2008, toen de olieprijs op een recordhoogte stond, bedroeg de nettowinst over het tweede kwartaal bijna 7 miljard euro.

Om de lasten te kunnen dragen, verkoopt BP voor bijna 25 miljard euro aan bedrijfsonderdelen, veel meer dan analisten hadden verwacht. Op de verkooplijst staan onder andere activiteiten in de VS, Canada en Egypte, maar mogelijk ook Pakistan en Vietnam. BP benadrukte dat het niet van plan is te vertrekken uit de VS of om de activiteiten daar sterk in te krimpen.

Verder kondigde het concern bezuinigingen aan en zal het voorlopig geen dividend uitkeren. Door het lek daalde de marktwarde met ruim 50 miljard euro.

De 25 miljard euro zal worden gereserveerd voor de rechtszaken die BP nog boven het hoofd hangen en voor het opruimen van de olie uit wat het grootste olielek uit de Amerikaanse geschiedenis is. Voor deze schoonmaakkosten zal BP de komende 3,5 jaar ruim 15 miljard euro in een apart fonds storten. De Amerikaanse president Obama had in juni al op dit fonds aangedrongen. Volgens BP is het niet zeker of de voorziening van 25 miljard euro voldoende is om alle verplichtingen rond de olieramp af te dekken. Mogelijk kan in het derde kwartaal nog blijken dat het bedrag toch hoger uitvalt.

De Britse topman Tony Hayward wordt per 1 oktober opgevolgd door de Bob Dudley, de eerste Amerikaan die leiding geeft aan BP. Eerdere speculaties hierover werden vandaag door BP bevestigd. Haywards positie was door zijn aanpak van de ramp en onhandige opmerkingen onhoudbaar geworden.

Uit protest tegen de boringen en in een poging de nieuwe topman meer te laten investeren in schone energiebronnen, blokkeerden milieuactivisten van Greenpeace vanochtend alle vijftig tankstations van BP in Londen. Ze plaatsten borden met de tekst „Closed. Moving Beyond Petroleum” - een verwijzing naar de leus waarmee BP al sinds 2001 adverteert. De actievoerders vervingen het logo voor een zonnepaneel die wegzakt in een zee van olie.

Portret Dudley: pagina 11

De vertrekkende BP-topman Tony Hayward (voor) met zijn Amerikaanse opvolger Bob Dudley, tijdens een ontmoeting vorige maand. Foto AP.

Ingezonden mededeling

Zoekt u nog een mooi zomerboek?

Ga naar www.libris.nl

Juridisch Amerika stort zich massaal op WikiLeaks-‘papers’

Amerikaanse juristen onderzoeken of de publicatie van 92.000 geheime Afghanistan-documenten juridisch aanvechtbaar is.

Door onze redacteurs
FOLKERT JENSMa en
PETER TEFFER

ROTTERDAM, 27 JULI. Was het lek misschien een hack? Heeft WikiLeaks die 92.000 documenten zomaar gekregen, ervoor betaald of wellicht technisch geassisteerd? Hebben *Der Spiegel*, *The Guardian* en *The New York Times* bij hun journalistieke selectie de veiligheid van burgers, militairen en staten goed afgewogen tegen het belang van openbaarheid?

De unieke publicatie van zes jaar vertrouwelijke Afghanistan-rapporten door de website WikiLeaks in samenwerking met twee dagbladen en een weekblad werpt de vraag op of dit allemaal ‘zomaar’ kan. Hebben deze media verantwoordelijk gehandeld – wie is hun bron en welk belang wordt ermee gediend?

Amerikaanse juristen vallen dezer dagen onmiddellijk terug op de zaak van de Pentagon-papers in 1971, een geschiedenis van de Amerikaanse betrokkenheid bij de Vietnamoorlog. Het Hooggerechtshof liet toen publicatie van deze geheime documenten in *The New York Times* en *The Washington Post* toe. Het belang van geheimhouding moest wijken voor het Eerste Amendement, het grond-

Kamer wil nog deze week opheldering

De Tweede Kamer wil voor het eind van deze week opheldering van het kabinet over de uitgelekte Afghanistan-documenten. D66-fractievoorzitter Pechtold wil weten waarom het ministerie van Defensie in 2007 niet heeft gemeld dat bij een actie van Nederlandse Apache-helikopters burgerslachtoffers zijn gevallen zoals uit de documenten blijkt. Een Kamermeerderheid van PvdA, CDA, SP en Partij voor de Dieren heeft zich bij de vragen aangesloten. De Kamer wil tevens een kabinetsreactie op de melding in een van de documenten dat gekozen zou zijn voor een ‘pro-actieve’ pr-campagne om politieke schade te voorkomen. Defensie zei zich gisteren geen zorgen te maken over de uitgelekte documenten: „Wij melden altijd alle gevechtsacties.”

wettelijk gegarandeerde recht op vrijheid van meningsuiting. Kort samengevat kan publicatie van een staatsgeheim sindsdien alleen worden verboden als er een onmiddellijke ramp door ontstaat, zegt Jack Balkin, mediarecht-expert van Yale Law, op het Wall-StreetJournalLaw-blog.

Op de juridische blogs in de VS is de consensus onder deskundigen dat het citeren uit WikiLeaks waarschijnlijk ook door het Hoog-

gerechtshof zal worden beschermd. De redacties stelden in een ‘noot aan de lezer’ dat ze geen namen hebben vermeld, niet linken naar ‘ruw materiaal’, niet de hele database ter beschikking stellen en geen geheime technieken van inlichtingendiensten beschrijven. Ze hebben WikiLeaks gevraagd om de eigen database op dezelfde manier gefilterd ter beschikking te stellen.

WikiLeaks gaat er prat op juist zoveel mogelijk ruw materiaal aan iedereen ter beschikking te stellen. Hoofdredacteur Julian Assange deed zei gisteren zijn best te hebben gedaan „om ervoor te zorgen dat dit materiaal geen onschuldigen in gevaar brengt”. Maar hij denkt niet dat de nationale veiligheid van de VS in gevaar wordt gebracht, zoals het Pentagon gisteren zei. „Al het materiaal is meer dan zeven maanden oud, dus het is niet van strategisch belang, terwijl het zeer belangrijk zou kunnen zijn voor onderzoek.”

De kranten voeren ook aan dat de bestanden slechts het stempel *secret* dragen, dat een ‘relatief lage graad van geheimhouding’ zou aangeven. Dat is niet helemaal waar. Amerikaanse overheidsbestanden kunnen beperkt toegankelijk zijn (*restricted*), vertrouwelijk (*confidential*), geheim (*secret*) en staatsgeheim (*topsecret*). Bij *secret* wordt aangenomen dat publicatie voor ‘ernstige schade’ aan de nationale veiligheid zorgt.

Vervolg WikiLeaks: pagina 5

Commentaar: pagina 7

Net gebeld? Daar komen ze wel achter

Privacyrichtlijnen geschonden

Belgedrag van burgers kan, vaak zonder toestemming, doorzocht worden door opsporingsambtenaren. „Privacyregels worden stelselmatig genegeerd.”

Door onze redacteur

WILMER HECK

AMSTERDAM, 27 JULI. Wie is de nieuwe vriend van mijn ex met wie ze veel belt? En waar woont hij? Wie is de klokkenluider op dat internetforum die kritiek levert op het bedrijf van een bevriende ondernemer? Of de tienduizenden opsporingsambtenaren in Nederland dit soort informatie voor zichzelf, of vrienden, opzoeken is onbekend. Maar het kan wel, blijkt uit een intern onderzoeksrapport van het ministerie van Justitie, dat openbaar is geworden na een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur door een burger.

Bijna drie miljoen keer per jaar vragen politie, veiligheidsdiensten en speciale opsporingsdiensten klantgegevens op bij het Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie (CIOT). Bijvoorbeeld om te achterhalen wie bij een verdacht telefoonnummer of IP-adres hoort. De ruim honderd aanbieders van telecomdiensten in Nederland zijn verplicht iedere dag hun actuele klantgegevens over te hevelen naar het CIOT.

In het *Eindrapport Audit CIOT 2009* staat dat opsporingsambtenaren geregeld zonder de benodigde toestemming van de officier van justitie gegevens van telecomklanten opvragen. Ook worden inlogcodes overgedragen aan opsporingsambtenaren die niet bevoegd zijn in de CIOT-data te zoeken.

Veel misstanden bleken ook al uit een rapport over de gang van zaken bij het CIOT in 2008. Zo werd hooguit „bij toeval” ontdekt dat het opvragen van de klantgegevens niet plaatsvond in het kader van een opsporingsonderzoek. Daarop bestaat namelijk geen controle.

De opsporingsdiensten hebben het onrechtmatig gebruik volgens de onderzoekers van het ministerie in 2009 niet aangepakt; de situatie is „vrijwel ongewijzigd”. Ook constateert de auditdienst van het ministerie dat opsporingsambtenaren vaak niet precies weten wanneer een zoekactie wel of niet rechtmatig is.

Een woordvoerder van de digitale burgerrechtenorganisatie Bits of Freedom spreekt van het „stelselmatig” negeren van privacyregels door opsporingsdiensten. „Al jaren kunnen agenten ongemerkt snuffelen in een enorm telefoonboek van alle Nederlanders met

Drie miljoen keer

Het zoeken van persoonsgegevens van Nederlandse telecomklanten door de opsporingsdiensten gebeurt massaal en vaak onrechtmatig. Dit blijkt uit een onderzoeksrapport van het ministerie van Justitie. Bijna drie miljoen keer zochten opsporingsambtenaren vorig jaar in de database van het Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie. Daar leveren telecomaanbieders dagelijks klantgegevens aan. Het zoeken daarin gebeurt vaak zonder toestemming van de officier van justitie. Ook onbevoegde opsporingsambtenaren, variërend van politieagenten tot medewerkers van de Belastingdienst, krijgen toegang. Kamerleden Hennis-Plaschaert (VVD) en Peters (GroenLinks) eisen maatregelen. Hennis-Plaschaert: „Het risico op misbruik is te groot. Dit doet afbreuk aan de geloofwaardigheid van de opsporingsdiensten.”

naam, adres, telefoonnummer, IP-adres, e-mailadressen en logins bij internetproviders.”

In het onderzoek over 2009 is geen steekproef gehouden om te onderzoeken of klantgegevens geregeld werden opgevraagd. Om de administratieve lasten te beperken is alleen onderzocht in hoeverre de aanbevelingen uit 2008 zijn opgevolgd. In de audit van 2008 werd wel onderzoek gedaan naar enkele tientallen gevallen waarbij klantgegevens werden opgevraagd. Volgens de onderzoekers konden die in „bijna alle gevallen” gerelateerd worden aan het „betreffende onderzoeks dossier”. In één geval werd een bevraging als onrechtmatig beschouwd.

„Vergeet niet, er zijn meer dan 50.000 opsporingsambtenaren in Nederland. Het aantal bevragingen is drie miljoen per jaar, dus er zou best eens een flink aantal onrechtmatige opvragingen kunnen zijn. Een van de problemen is dat we het simpelweg niet weten”, aldus de woordvoerder van Bits of Freedom.

Gerrit-Jan Zwenne, advocaat in telecommunicatie- en privacyrecht en universitair hoofddocent in Leiden, vindt de resultaten van het onderzoek zorgelijk. „De drie miljoen opvragingen suggereren dat er lichtzinnig gebruik wordt gemaakt van dit middel. Het is erg zorgwekkend dat men in het midden laat of al die bevragingen wel rechtmatig zijn.”

Vervolg Privacy: pagina 3

nrclux>

De architectuurkeuze van Cees Dam

5 dvd's
29⁹⁵

Bestel op nrclux.nl

ik denk nrc>

Lees nrchandelblad>

4 weken
15 euro

bestel nu op nrc.nl/abo
of bel 088 - 572 05 72
(maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur)

ik denk nrc>